

kwaliteitskaart technisch lezen, leesbevordering en leesplezier

Domein	Onderwijs
Taal	Technisch lezen, leesbevordering en leesplezier

Ambitie:

- Bij Kindlandschap De Eiber kan iedere leerling correct, vlot, vloeiend en verdiepend lezen. Dit houdt in dat maximaal 10 % onder de redzaamheidslijn scoort. En dat 60 % van alle leerlingen een I, II of III score behalen. De leerlingen die naar groep 3 gaan kunnen het beginfoneme onderscheiden, kunnen synthetiseren en analyseren en hebben de schriftoriëntatie geautomatiseerd (van links naar rechts).
Marlou: F/S
- De leerkrachten op kindlandschap De Eiber geven allemaal kwalitatieve, voorbereide technisch leeslessen en zijn in staat om de leesontwikkeling en motivatie van elk kind te stimuleren. Op de leesmonitor zien we dat 80% van de leerlingen lezen leuk vindt.

Passend onderwijs:

- Op kindlandschap de Eiber zien we dat er behoefte is aan een verlengde instructie met extra modeling. Hiervoor gaan wij uit van 9 uur leesonderwijs in de week (technisch- en begrijpend lezen). Omdat wij zorgvuldig lezen belangrijk vinden, en niet het racelezen, volgen wij het redzaamheidslezen.

Leerlijnen:

- Wij volgen de leerlijnen van de methode.

Leertijd:

- Wij volgen de leertijd zoals geconcretiseerd door Onderwijs Maak je Samen. Daaruit komt de onderstaande tabel:

Groep 1/2	300-480 minuten, waarvan minimaal elke dag een kwaliteitsuur met doelgerichte activiteiten. Daarnaast in alle activiteiten impliciet aandacht voor taalontwikkeling
Groep 3	360 minuten aanvankelijk technisch lezen 60 minuten begrijpend luisteren en woordenschatontwikkeling d.m.v. voorlezen en activiteiten rondom boeken 60 minuten aandacht voor automatiseren en herhalen
Groep 4	150-180 minuten voortgezet technisch lezen 60 minuten aandacht voor automatiseren en herhalen 45-60 minuten begrijpend luisteren/lezen woordenschatontwikkeling d.m.v. voorlezen en activiteiten rondom boeken

	<i>240-300 minuten taalactiviteiten, waarvan woordenschat een onderdeel is</i>
Groep 5	120-150 minuten voortgezet technisch lezen 60 minuten aandacht voor automatiseren en herhaald lezen 45 minuten begrijpend luisteren en woordenschatontwikkeling d.m.v. voorlezen en activiteiten rondom boeken <i>240-300 minuten taalactiviteiten, waarvan woordenschat een onderdeel is</i>
Groep 6	120 minuten voorgezet technisch lezen 60 minuten aandacht voor automatiseren en herhaald lezen 30 minuten begrijpend luisteren en woordenschatontwikkeling d.m.v. voorlezen en activiteiten rondom boeken <i>240-300 minuten taalactiviteiten, waarvan woordenschat een onderdeel is</i>
Groep 7	60 minuten onderhouden van technisch lezen 30 minuten begrijpend luisteren en woordenschatontwikkeling d.m.v. voorlezen en activiteiten rondom boeken <i>240-300 minuten taalactiviteiten, waarvan woordenschat een onderdeel is</i>
Groep 8	60 minuten onderhouden van technisch lezen 30 minuten begrijpend luisteren en woordenschatontwikkeling d.m.v. voorlezen en activiteiten rondom boeken <i>240-300 minuten taalactiviteiten, waarvan woordenschat een onderdeel is</i>

Differentiatie:

- Het indelen van leerlingen in groepjes doen we per halfjaar op basis van methodeonafhankelijke toetsen, in combinatie met observaties tijdens het leren. Deze indeling wordt gedurende de periode met de methodetoetsen en nieuwe observaties aangescherpt en is geen statisch gegeven en kan per blok of les verschillen.

Aanpak

Het voorbereidend leesonderwijs

Groep 1/2:

In groep 1 en 2 zijn leerlingen middels een taalrijke leer- en spelomgeving actief bezig met alle taalinhouden (mondellinge taalvaardigheid, ontluikende en beginnende geletterdheid, taalbeschouwing).

Onderwijsinhoud:

- We maken gebruik van:
 - De projecten van de kleuteruniversiteit.
 - Prentenboeken, voorleesboeken en informatieve boeken.
 - De CPS werkmap fonemisch bewustzijn en begrijpend luisteren.
 - Het programma Bereslim.

Toetsing:

- In april wordt in groep 1 de rijmtoets afgenomen van het CPS.
- In oktober groep 2 nemen we de analyse- en synthese toets van het CPS af. Dit wordt gedaan door de groepsleerkracht.

Aanpak na toetsing:

- Na het analyseren van de toetsgegevens en observaties vanuit Mijn Kleutergroep! bekijken welke leerlingen in aanmerking komen voor BOUW! (alleen groep 2) of extra doelgerichte taalactiviteiten. BOUW! wordt 2 keer thuis en 2 keer op school uitgevoerd. Begeleiding thuis is onder leiding van ouders en op school onder leiding van OOP.

Het aanvankelijk leesproces

Groep 3:

In groep 3 leren de leerlingen woorden met de teken-klankkoppeling correct en vlot lezen.

Onderwijsinhoud:

- We maken gebruik van de Kim versie van Veilig Leren Lezen.
- We hanteren de strategie "zoemend lezen".
- Vanaf 2^e helft groep 3 vindt er iedere week een focusmoment plaats (gewoon lezen, betekenisvol lezen, voorstellend lezen).
- We maken gebruik van prentenboeken, voorleesboeken en informatieve boeken (voorleestijd staat op het rooster!) en geven 1 keer per week een lees bevorderende activiteit.
- Nadat alle letters zijn aangeboden wordt er een "letterfeest" georganiseerd en hierbij worden de ouders uitgenodigd.
- Leerlingen weten wat het lesdoel en hun eigen leesdoel is en reflecteren hierop.

Toetsing:

- We volgen de toets momenten van Veilig leren lezen (kerntoetsen en herfst-/winter-/lente-/ zomer signalering).
- 2 x per jaar wordt de DMT (zie redzaamheidsformat) en AVI toets afgenomen door de groepsleerkracht. **Bij vermoeden dyslexie wordt er bij E3 ook kaart drie van de DMT Cito afgenomen (i.v.m. aanvraag onderzoek).**

Aanpak na toetsing:

- Na afname van de DMT/AVI toets vindt er een gesprek met het kind plaats en noteert het kind zijn ontwikkelingslijn in een portfolio.

- De leerkracht analyseert de onderzoeksgegevens en het gesprek met het kind om op basis daarvan een diagnose-handelingsplanblad in te vullen bij leerlingen met een vertraagde leesontwikkeling (score op of onder de redzaamheidslijn of wanneer een kind te veel fouten leest).
- Na de analyse eventueel aanpassingen doen in de methode, het toepassen van leestechieken en/of gericht oefenen met de inhoud uit de DMT-oefenmap (voor speciale leesbegeleiding).
- 4 x per week 15 minuten BOUW! Dit gebeurt 2 keer thuis en 2 keer op school (voortgang bij risicoleerlingen vanuit groep 2).

D

Voortgezet technisch lezen

Groep 4 t/m 8

In groep 4 en 5 leren de leerlingen woorden lezen met specifieke leesmoelijkheden en leren zij langere woorden en zinnen correct en vlot lezen. Ze leren te lezen met expressie.

In groep 6 t/m 8 wordt de vaardigheid van het technisch lezen onderhouden. Het lezen om te leren (en dus het begrijpen van de tekst) wordt steeds belangrijker. Het vloeiend lezen staat centraal.

Onderwijsinhoud:

- We maken gebruik van de methode Estafette 3 (groep 4 met werkboekjes, vanaf groep 5 zonder).
- Tijdens de les wordt rekening gehouden met de behoefte van iedere leerling. We bieden differentiatie in 3 niveaus:
 - **intensief** voor de zwakke lezers (aanpak 1),
 - **basis** voor de gemiddelde lezers (aanpak 2),
 - **verdiepend** voor vlotte lezers (aanpak 3).
- Iedere week vindt een focusmoment plaats (gewoon lezen, betekenisvol lezen, voorstellend lezen).
- We maken gebruik van prentenboeken, voorleesboeken en informatieve boeken (voorleestijd staat op het rooster) en geven 1 keer per week een lees bevorderende activiteit. Kijk hier voor tips <https://www.landvanlezen.nl/>.
- Leerlingen weten wat het lesdoel en hun eigen leesdoel is en reflecteren hierop.
- Er wordt in groep 4 een begin gemaakt met het geven van een presentatie n.a.v. een gelezen boek (eventueel a.d.h.v. een tekening en een voorwerp).
- Leerlingen houden vanaf groep 5 een boekbespreking (eventueel a.d.h.v. een poster of doos)

- Tijdens de kinderboekenweek wordt er een voorleeswedstrijd gehouden tussen de groepen 5 en 6, en 7 en 8. De winnaar uit groep 7 of 8 wordt aangemeld voor de nationale voorleeswedstrijd.
- Bij leerlingen met dyslexie worden indien nodig compenserende en dispenserende maatregelen getroffen (zie zorgplan).
- Voor leesbevordering kunnen toneelteksten ingezet worden (zie SharePoint).

Toetsing:

- 2 x per jaar wordt de DMT (zie redzaamheidsformat) en AVI toets afgenomen door de groepsleerkracht. **Bij vermoeden dyslexie wordt er bij M4 en E4 ook kaart drie van de DMT Cito afgenomen (i.v.m. aanvraag onderzoek).**
- In groep 8 wordt de DMT toets alleen afgenomen bij leerlingen met een IV en V score eind groep 7.

Aanpak na toetsing:

- Na de toets afname worden de doelen, leesaanpakken en vorderingen van leerlingen besproken met de leerling; evaluatie van het geleerde en vaststellen van nieuwe leerdoelen (focus op eigenaarschap van de leerling).
- De leerkracht analyseert de onderzoeksgegevens en het gesprek met het kind om op basis daarvan een diagnose-handelingsplanblad in te vullen bij leerlingen met een vertraagde leesontwikkeling. Dit gebeurt sowieso bij leerlingen die op of onder de redzaamheidslijn scoren en bij te veel fouten.
- Na de analyse eventueel aanpassingen doen in de methode, het toepassen van leestechieken en/of gericht oefenen met de inhoud uit de DMT-oefenmap (voor speciale leesbegeleiding). Voor zwakke lezers kan de methode RALFI-lezen ingezet worden, de Pravoo map en het pre-teachen van de teksten van Leeslink.
- Eind oktober en eind april vindt er bij de zwakke lezers een tussenevaluatie plaats. Er wordt een leesanalyse gemaakt bij een gelezen tekst en gelezen woordjes. Je kunt hierbij gebruik maken van de toetsmaterialen van de methode Estafette 3.
- Voortgang BOUW! bij leerlingen van groep 4. Dit gebeurt 2 keer thuis en 2 keer op school.
- Bij vermoeden van dyslexie wordt de onderwijstijd voor deze leerlingen uitgebreid met 1 uur per week.

leerkrachtniveau

De leerkrachten op onze scholen:

- Maken gebruik van het GRIMM model, waarbij de leerkracht het modelende voorbeeld is
- Maken gebruik van het EDI model, wat elke les centraal staat
- Lezen voor, in groep 1/2/3 specifiek d.m.v. het hardop denkend voorlezen en interactief voorlezen
- Gebruiken academische taal

- Zorgen waar mogelijk voor samenhang tussen de te lezen teksten en het wereldoriëntatie thema
- Weten wat redzaamheidslezen inhoudt en hebben kennis van het redzaamheidsformat.
- Hebben kennis van de leerlijn technisch lezen (ik- doelen). Deze zijn te vinden op share point.
- Kunnen door het luisteren naar hardop lezen een gerichte leesanalyse maken.
- Hebben kennis van de leesaanpakken en werkvormen, passend bij de leesdoelen. Deze zijn te vinden op share point.
- Laten goed leesgedrag als voorbeeld zien aan de leerlingen ('modellen').
- Weten hun eigen enthousiasme voor lezen over te brengen op de leerlingen. Dit kan door regelmatig van gedachten te wisselen over de inhoud van een boek en door ervoor te zorgen dat leerlingen kunnen lezen wat ze zelf leuk vinden.
- Kunnen een diagnostisch gesprek voeren.
- Kunnen clusteren op leesdoelen en hun lees-/instructietijden (weekrooster) hierop afstemmen. (zie format SharePoint).
- Zorgen ervoor dat het aanbod van boeken in de groep op orde is, en zowel fictie als non-fictie boeken bevat en dat leerlingen gebruik kunnen maken van de goed gevulde schoolbibliotheek.
- Hanteren de afgesproken onderwijstijd voor lezen (technisch lezen, lezen met begrip, activiteiten rond boeken).

Schooljaar 2021-2022

December 2021: Om de methode optimaal in te zetten bespreken we tijdens een teambijeenkomst waar de knelpunten zitten en hoe we de methode op de meest effectieve manier kunnen gebruiken. De kwaliteitskaart wordt besproken. Afspraken worden geborgd.

Januari 2022: Bespreken van het redzaamheidsformat (nieuw in groep 6) en afspraken worden opnieuw vastgelegd.

Maart 2022: Effecten midden opbrengsten van het aanbod en de specifieke hulp signaleren en evalueren.

Juni 2022: Effecten eindopbrengsten van het aanbod en de specifieke hulp signaleren en evalueren.

Juni 2022: kwaliteitskaart bespreken en opnieuw vaststellen.

Oktober 2023: Kwaliteitskaart updaten naar nieuwste afspraken, inkorten en verdiepen